

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

angielski

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Swipe to change

Rodzaje zawodów prawniczych

Irlandia

Na niniejszej stronie przedstawiono przegląd zawodów prawniczych w Irlandii.

Zawody prawnicze – wstęp

Zgodnie z art. 34 konstytucji oraz odpowiednimi ustawami: przede wszystkim ustawą o utworzeniu i ustroju sądów (Courts Establishment and Constitution Act) z 1961 r. oraz ustawą o sądach zawierającą przepisy uzupełniające (Courts Supplemental Provisions Act) z 1961 r., z późniejszymi zmianami, wymiar sprawiedliwości w państwie sprawują sędziowie. Sędziowie są powoływani spośród kandydatów wykonujących zawody prawnicze. Podczas sprawowania urzędu sędziowie są całkowicie niezawisli. Niezawisłość sędziowska jest zagwarantowana w konstytucji. Przedstawiciele zawodów prawniczych dzielą się na *solicitors* (którzy skupiają się na bezpośredniej obsłudze klienta) oraz *barristers* (specjalizujących się w postępowaniu przed sądem).

1. Sędziowie

Rada doradcza ds. powoływania na stanowiska sędziowskie (Judicial Appointments Advisory Board – JAAB) informuje rząd o tym, czy określone osoby wyznaczone na stanowiska sędziowskie nadają się do pełnienia swoich funkcji. Radę tę utworzono mocy ustawy o sądach i urzędnikach sądowych (Court and Court Officers Act) z 1995 r. W skład rady wchodzi pierwszy prezes Sądu Najwyższego (Chief Justice), prezesi Wysokiego Trybunału (High Court), sądu okręgowego (*Circuit Court*) i sądu rejonowego (*District Court*), Rzecznik Generalny (Attorney General), wyznaczeni przedstawiciele Rady Palestry (Bar Council) i Towarzystwa Prawniczego (Law Society) oraz trzy osoby powołane przez Ministra Sprawiedliwości i Reformy Prawa. Sędziowie są powoływani przez prezydenta po zasięgnięciu opinii rządu. Sędziowie są niezawisli i podlegają wyłącznie konstytucji i prawu. Zgodnie z konstytucją liczba sędziów jest okresowo ustalana w drodze ustaw.

W skład Sądu Najwyższego (Supreme Court) wchodzi pierwszy prezes (Chief Justice), który jest prezesem Sądu Najwyższego, i siedmiu sędziów zwanych „sędziami Sądu Najwyższego”. Prezes Wysokiego Trybunału jest także, z urzędu, członkiem składu Sądu Najwyższego. W skład Wysokiego Trybunału wchodzi prezes Wysokiego Trybunału, który odpowiada za ogólną organizację pracy tego sądu, i sędziowie zwani „sędziami Wysokiego Trybunału”. Prezes Sądu Najwyższego i prezes sądu okręgowego są także, z urzędu, członkami składu Wysokiego Trybunału. W skład Wysokiego Trybunału wchodzi prezes i 35 sędziów. W skład sądu okręgowego wchodzi prezes sądu okręgowego i sędziowie zwani „sędziami sądu okręgowego”. Prezes sądu rejonowego jest także, z urzędu, członkiem składu sądu okręgowego. W skład sądu rejonowego wchodzi prezes sądu rejonowego i inni sędziowie zwani „sędziami sądu rejonowego”. Pensje sędziów ustalane są w drodze okresowo uchwalanych ustaw.

Na stanowiska sędziów powoływani są przedstawiciele zawodów prawniczych, tj. wykwalifikowani *solicitors* lub *barristers* z wieloletnim doświadczeniem zawodowym (innym niż naukowe). W przypadku sądu okręgowego, art. 29 ust. 2 ustawy o sądach (przepisy uzupełniające) z 1961 r. przewiduje, że osoba, która jest praktykującym prawnikiem (*solicitor* lub *barrister*) ze stażem nie krótszym niż dziesięć lat, kwalifikuje się na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Artykuł 30 ustawy o sądach i urzędnikach sądowych z 1995 r. stanowi, że prawnik (*solicitor* lub *barrister*) z dziesięcioletnim stażem kwalifikuje się na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Ustawa o sądach i urzędnikach sądowych z 2002 r. stanowi, że osoba, która jest praktykującym prawnikiem (*solicitor* lub *barrister*) ze stażem nie krótszym niż 12 lat, kwalifikuje się na stanowisko w Wysokim Trybunale lub Sądzie Najwyższym. Jak stwierdzono wcześniej, sędziowie są niezawisli, tj. podlegają wyłącznie konstytucji i prawu. Obejmując urząd, składają następującą przysięgę, zgodnie z art. 34.5.1 konstytucji: „W obliczu wszechmogącego Boga przysięgam uroczyście, że będę sprawować urząd prezesa Sądu Najwyższego (lub inny, w zależności od przypadku), rzetelnie i sprawiedliwie, najlepiej jak potrafię, nie żywiąc wobec nikogo obaw, nikogo nie faworyzując, nie okazując nikomu sympatii ani złej woli. Przysięgam stać na straży konstytucji i prawa. Tak mi dopomóż Bóg”.

Zgodnie z konstytucją sędziów Wysokiego Trybunału i Sądu Najwyższego można odwołać z urzędu wyłącznie, jeśli udowodni się im zachowanie niezgodne z powagą urzędu lub brak kompetencji, a obie izby irlandzkiego parlamentu Oireachtas przyjmą w tej sprawie odpowiednie uchwały. Ustawa o sądownictwie z 1924 r. (Courts of Justice Act 1924) oraz ustawa o sądownictwie (sąd rejonowy) z 1946 r. (Courts of Justice (District Court) Act 1946) zawierają podobne przepisy dotyczące sędziów sądów okręgowych i rejonowych.

2. Rzecznik Generalny (Attorney General) i Dyrektor ds. Oskarżenia Publicznego (Director of Public Prosecutions)

Jak przewiduje art. 30 konstytucji, Rzecznik Generalny jest „doradcą rządu w sprawach dotyczących prawa i opinii prawnej”. Rzecznik Generalny jest powoływany przez prezydenta na podstawie nominacji Taoiseach (irlandzkie określenie premiera) i jest zobowiązany złożyć dymisję, gdy uczyni to Taoiseach. Rzecznik Generalny zazwyczaj jest praktykującym prawnikiem (*barrister*) i starszym radcą prawnym (*Senior Counsel*). Nie istnieje przepis wymagający od Rzecznika Generalnego zaprzestania prywatnej praktyki, ale w ostatnich latach obserwuje się taką tendencję.

Jako doradca prawny rządu Rzecznik Generalny dokładnie analizuje wszelkie projekty ustaw, które rząd zamierza przedłożyć obu izbom Oireachtas, mając na względzie ich uchwalenie. Ponadto Rzecznik Generalny doradza rządowi w sprawach międzynarodowych takich jak ratyfikacja umów między państwami. Inną jego funkcją jest reprezentowanie społeczeństwa w sprawach dotyczących wykonywania praw publicznych. Funkcję tę Rzecznik Generalny pełni, wszczynając postępowania prawne lub wnosząc wobec nich sprzeciw. Mimo że Rzecznika Generalnego powołuje Taoiseach, jest on niezależny od rządu. W rozumieniu konstytucji Rzecznik Generalny jest zawsze podmiotem odpowiedzialnym, gdy kwestionuje się zgodność ustawodawstwa z konstytucją.

Przed 1976 r. oskarżenia o wszelkie ciężkie przestępstwa karne wnoszono w imieniu Rzecznika Generalnego. Zgodnie z konstytucją funkcję tę może pełnić inna osoba upoważniona z mocy prawa do działania w tym celu. W związku z tym stworzono stanowisko Dyrektora ds. Oskarżenia Publicznego na mocy art. 2 ustawy o ściganiu przestępstw z 1974 r. (Prosecution of Offences Act 1974), która weszła w życie w 1976 r. – chodziło o to, by powołać urzędnika, niezależnego od powiązań politycznych, który sprawowałby te funkcje. Dyrektor jest powoływany przez rząd, ale ma status urzędnika służby cywilnej, a więc w przeciwieństwie do Rzecznika Generalnego nie musi składać dymisji, gdy rząd upadnie. To zapewnia ciągłość w ściganiu przestępstw. Ustawa z 1974 r.

stanowi także, że Dyrektor ds. Oskarżenia Publicznego ma być niezależny w pełnieniu swoich obowiązków. Rząd ma prawo odwołać Dyrektora ze stanowiska, ale tylko wtedy, gdy komisja złożona z pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, sędziego Wysokiego Trybunału i Rzecznika Generalnego przeprowadzi dochodzenie dotyczące stanu zdrowia lub postępowania Dyrektora.

Dyrektor ds. Oskarżenia Publicznego (DPP) wydaje decyzję o tym, czy osoba powinna zostać oskarżona o ciężkie przestępstwo i na jakich podstawach. Oskarżenia w przypadku wszystkich przestępstw są wnoszone w imieniu DPP, ale większość mniej poważnych przestępstw może ścigać **policja irlandzka** (Gardaí) bez kierowania akt sprawy do DPP. W tego typu przypadkach DPP ma prawo doradzać Gardaí, jak należy postąpić w danej sprawie. Mimo iż DPP przejął rolę Rzecznika Generalnego w ściganiu przestępstw, Rzecznik Generalny zachowuje ją w przypadku spraw o charakterze międzynarodowym, na przykład ekstradycji.

3. Urzędnicy sądowi

Sekretarze sądowi (*Court Registrars*) i urzędnicy sądowi (*Court Clerks*) są zatrudniani przez Służbę Sądowniczą (*Courts Service*).

Urzędnicy sądu są odpowiedzialni za ogólne funkcjonowanie administracji sądów. Głównym zadaniem sekretarza sądowego jest wspomaganie sędziego w trakcie posiedzeń sądu oraz zapewnienie skutecznego zarządzania działalnością administracyjną niezbędną dla płynnego funkcjonowania sądów.

Służba Sądownicza jest niezależnym organem posiadającym osobowość prawną, powołanym do życia w listopadzie 1999 r. i ustanowionym przez rząd na mocy ustawy o Służbie Sądowniczej (*Courts Service Act*) z 1998 r. Służba Sądownicza odpowiada przed Ministrem Sprawiedliwości i Równości oraz, za pośrednictwem Ministra, przed rządem.

Służba Sądownicza pełni pięć funkcji:

zarządzanie sądami;

zapewnianie wsparcia sędziom;

udzielanie obywatelom informacji na temat systemu sądownictwa;

zapewnianie i utrzymywanie budynków sądowych oraz zarządzanie nimi;

zapewnianie udogodnień osobom korzystającym z usług sądów.

4. Urzędnik służby cywilnej (*Sheriff*)

W każdym hrabstwie w Irlandii działa urzędnik służby cywilnej uprawniony do wykonywania szczególnych zadań (*sheriff*). W ramach swoich obowiązków zajmuje się, między innymi, przejmowaniem i sprzedawaniem mienia w celu spłaty zadłużenia po wydaniu orzeczenia sądowego. Jest on mianowany na mocy ustawy o urzędnikach sądowych z 1945 r. (*Court Officers Act 1945*), zaś zgodnie z art. 12 ust. 5 tej ustawy urząd ten mogą pełnić tylko prawnicy (*barristers* lub *solicitors*), którzy praktykują przez pięć lat, lub ci, którzy przez okres nie krótszy niż pięć lat pełnili funkcję kierownika biura lub głównego asystenta tego urzędnika lub jego zastępcy. Art. 12 ust. 6 lit. g) ustawy stanowi, że warunki zatrudnienia, podlegające powyższemu artykulom ustawy, określa regularnie Minister Finansów, po konsultacji z Ministrem Sprawiedliwości i Równości.

5. Prawnicy (*Solicitors*)

Towarzystwo Prawnicze Irlandii (*Law Society of Ireland*) sprawuje nadzór nad kształceniem studentów, którzy chcą nabyć uprawnienia umożliwiające wykonywanie zawodu *solicitor* i ma władzę dyscyplinarną nad prawnikami mającymi odpowiednie uprawnienia. Aby nabyć te uprawnienia, kandydat musi odbyć trzyletnią aplikację i ukończyć kursy przygotowujące do zawodu, organizowane przez Towarzystwo Prawnicze Irlandii. Warunkiem przyjęcia na kursy jest posiadanie dyplomu ukończenia wyższych studiów lub równoważnego, co uprawnia do przystąpienia do egzaminu wstępnego. Po spełnieniu tych wymagań kandydat musi zdać egzamin końcowy organizowany przez Towarzystwo, który jest podzielony na części: FE-1, FE-2 i FE-3. Część FE-1 składa się z ośmiu przedmiotów podstawowych: prawo spółek, prawo konstytucyjne, prawo umów, prawo karne, zasady słuszności, prawo Wspólnoty Europejskiej, prawo nieruchomości i prawo deliktowe. Kolejne części to kursy o charakterze zawodowym. FE-2 to kurs przygotowujący do zawodu, składający się z 14 tygodni intensywnych wykładów zakończonych egzaminem oraz 18 miesięcy praktyki w miejscu pracy, którą student odbywa w ramach aplikacji. Kurs FE-3 lub kurs zaawansowany składa się z siedmiu tygodni intensywnych wykładów zakończonych egzaminem. Po ukończeniu tej części można zostać wpisanym na listę *solicitors*. Zgodnie z art. 51 ustawy o *solicitors* z 1994 r. (*Solicitors (Amendment) Act 1994*) prawnicy mający uprawnienia do wykonywania zawodu *barrister* mogą wykonywać zawód *solicitor* bez konieczności przejścia pełnego programu szkoleniowego wymaganego w przypadku aplikantów tej specjalizacji.

Każdy prawnik (*solicitor*) podlega władzy dyscyplinarnej Towarzystwa Prawniczego. Zgodnie z ustawami o *solicitors* (*Solicitors Acts*) z lat 1954–1994 sąd dyscyplinarny Towarzystwa Prawniczego jest upoważniony do badania zasadności zarzutów dotyczących niewłaściwego postępowania *solicitors*, jak np. sprzeniewierzenie pieniędzy, a następnie może skierować sprawę do prezesa Wysokiego Trybunału. Prezes jest uprawniony do zawieszenia prawa prawnika (*solicitor*) do wykonywania zawodu, a następnie do jego przywrócenia. W przypadku gdy *solicitor* zażądał nadmiernego honorarium za swoje usługi, sąd dyscyplinarny ma prawo żądać zwrotu pieniędzy nienależnie pobranych od klienta.

Akt o charakterze ustawy 732 z 2003 r., rozporządzenia Wspólnot Europejskich z 2003 r. (ustanawianie prawników) stanowi, że prawnicy z państwa członkowskiego, którzy chcą wykonywać zawód prawniczy (*barrister* lub *solicitor*), muszą złożyć wniosek do Rady Palestry lub Towarzystwa Prawniczego o zarejestrowanie. Po rozpatrzeniu i zaakceptowaniu wniosku wydawane jest zaświadczenie o rejestracji. Odwołania od decyzji odmownej podjętej przez Radę Palestry lub Towarzystwo Prawnicze rozpatruje Wysoki Trybunał.

6. Prawnicy (*Barristers*)

Honorowe Stowarzyszenie Korporacji Zawodowych (*Honorable Society of King's Inns*) organizuje podyplomowe szkolenia prawnicze, prowadzące do przyznania tytułu *barrister-at-law* osobom, które chcą stać się członkami palestry, jak się powszechnie przyjęło mówić. King's Inns to samorząd zawodowy działający pod nadzorem tzw. seniorów (*benchers*) Honorowego Stowarzyszenia Korporacji Zawodowych, będących członkami wymiaru sprawiedliwości i członkami palestry o długim stażu. Aby zapisać się na kurs prowadzący do uzyskania tytułu *barrister-at-law*, należy legitymować się dyplomem ukończenia studiów prawniczych prowadzonych przez King's Inns (*Diploma in Legal Studies*) lub być absolwentem wydziału prawa, a następnie zdać egzamin wstępny. Studia prowadzące do uzyskania *Diploma in Legal Studies* trwają dwa lata (w niepełnym wymiarze), natomiast kurs prowadzący do uzyskania tytułu *barrister-at-law* jest organizowany jako kurs trwający rok (w pełnym wymiarze) lub kurs modułowy trwający dwa lata. Po pomyślnym ukończeniu kursu studenci powoływani są do palestry Sądu Najwyższego przez pierwszego prezesa Sądu Najwyższego. Po uroczystości wpisują się oni na listę członków palestry. Niemniej jednak zanim będą mogli podjąć płatną pracę w swoim zawodzie, muszą spełnić inne wymagania.

Aby móc prowadzić praktykę, prawnicy (*barristers*) muszą być członkami Biblioteki Prawniczej (*Law Library*). Biblioteka Prawnicza jest to miejsce, w którym można pracować, zapewnia ona także dostęp do tekstów prawnych i materiałów za roczną opłatą. Zanim *barrister* zapisze się do Biblioteki Prawniczej, musi wybrać sobie patrona – renomowanego prawnika (*barrister*) z co najmniej pięcioletnim doświadczeniem. Świeżo wykwalifikowany *barrister* pracuje pod kierunkiem patrona zwykle przez okres jednego roku i w tym czasie zwany jest aplikantem (*devil*). Patron wprowadza aplikanta w tajniki praktyki zawodowej, zazwyczaj też prosi go o pomoc w sporządzaniu pism procesowych i badaniu spraw oraz o stawianie się w sądzie w jego imieniu.

Nadzór nad wykonywaniem zawodu przez członków palestry sprawuje **Naczelna Rada Palestry Irlandii** (*General Council of the Bar of Ireland*), która jest organem pozaustawowym. Rada, wybierana corocznie przez członków palestry, wydaje kodeks postępowania zawodowego palestry, zmieniany w miarę potrzeby przez jej członków. Kodeks określa wymagania w stosunku do prawników wykonujących ten zawód.

Dochodzenia w sprawie zarzutów o naruszenie kodeksu postępowania prowadzi Komisja ds. Praktyki Zawodowej (Professional Practices Committee) Rady Palestry, w skład której wchodzi także osoby niebędące jej członkami. Komisja ma prawo nakładać grzywny i wystosowywać upomnienia, a także zawieszać w prawach lub skreślać z listy członków Biblioteki Prawniczej. Odwołania od decyzji Komisji można składać do Rady Odwoławczej (Appeals Board), w skład której wchodzi sędzia sądu rejonowego i ławnik.

Do niedawna panowała tradycja, że członek palestry musiał otrzymać instrukcje od prawnika (*solicitor*), a bezpośrednie kontakty z członkami palestry były zakazane. Praktyka ta została przeanalizowana przez Komisję Sprawiedliwego Handlu (Fair Trade Commission), która w swoim sprawozdaniu z 1990 r. stwierdziła, że generalny zakaz bezpośredniego kontaktu z członkami palestry ma charakter restrykcyjny i zaleciła jego wykreślenie z kodeksu postępowania. Komisja przyznała, że w niektórych sprawach stałe zaangażowanie prawnika (*solicitor*) jest pożądane. Zgodnie z zaleceniem Komisji nie powinny istnieć żadne przepisy ustawowe lub inne wymagające fizycznego stawiennictwa prawnika (*solicitor*) w sądzie celem poinstruowania członka palestry. Zaleceń tych nie wdrożono w całości, lecz wprowadzono szereg zmian do kodeksu postępowania w celu umożliwienia bezpośredniego kontaktu z członkiem palestry za pośrednictwem niektórych uznanych organizacji zawodowych.

Członkowie palestry dzielą się na młodszych obrońców (*junior counsel*) i starszych obrońców (*senior counsel*). Tradycyjnie członkowie palestry praktykują jako młodszy obrońcy przez szereg lat, zanim podejmą decyzję, czy chcą zostać starszymi obrońcami. Awans nie następuje automatycznie, niektórzy młodszy obrońcy w ogóle nie chcą być starszymi obrońcami. Zasadniczo większość z nich rozpatruje kwestię uzyskania statusu starszego obrońcy po 15 latach praktyki. Ci, którzy chcą zostać starszymi obrońcami, składają do Rzecznika Generalnego wnioski w tej sprawie, ale ostatecznie starszych obrońców mianuje rząd po zasięgnięciu opinii Rzecznika Generalnego, który porozumiewa się w tej sprawie także z pierwszym prezesem Sądu Najwyższego, prezesem Wysokiego Trybunału i Przewodniczącym Rady Palestry.

Ogólnie rzecz biorąc, młodszy obrońcy sporządzają projekty pism procesowych i prowadzą niektóre sprawy sądowe zwykle, lecz nie wyłącznie, w sądach niższej instancji. Do zadań starszego obrońcy należy dokładna analiza projektów pism procesowych przygotowanych przez młodszego obrońcę i prowadzenie trudniejszych spraw w Wysokim Trybunale i Sądzie Najwyższym.

7. Sekretarze sądowi

Sekretarze sądowi (*County registrars*) powołuje rząd spośród wykwalifikowanych prawników (*solicitors*). Wykonują oni funkcje quasi-sądowe w sądzie okręgowym oraz odpowiadają za zarządzanie biurami sądu okręgowego.

Sprawują również funkcje **County Sheriffs** (z wyjątkiem Dublina i Cork).

8. Notariusze

Notariusze są powoływani przez pierwszego prezesa Sądu Najwyższego w trakcie jawnego posiedzenia sądu. Do podstawowych funkcji notariusza należą: uwierzytelnianie dokumentów;

poświadczanie i weryfikacja prawdziwości podpisów na dokumentach;

sporządzanie protestów notarialnych dotyczących dokumentów handlowych takich jak weksle i skrypty dłużne oraz dokumentów w obrocie morskim;

odbieranie przyrzeczeń, oświadczeń oraz oświadczeń pod przysięgą (nie dotyczy postępowania przed sądem irlandzkim).

Kandydat na notariusza musi złożyć podanie, w którym podaje miejsce zamieszkania i zawód wnioskodawcy, liczbę notariuszy w okręgu, liczbę mieszkańców okręgu oraz powody, dla których należy powołać notariusza lub w jaki sposób powstało to wolne stanowisko. Na potwierdzenie swojego podania wnioskodawca składa oświadczenie pod przysięgą, podczas którego okazuje zaświadczenie o przydatności do wykonywania zawodu notariusza, podpisane przez sześciu miejscowych prawników (*solicitors*) i sześciu liderów lokalnej społeczności przedsiębiorców. Podanie zostaje wniesione do pierwszego prezesa Sądu Najwyższego w formie formalnego wniosku (*Notice of Motion*), który należy doręczyć, za pośrednictwem Biura Sądu Najwyższego, sekretarzowi Rady Notarialnej Irlandii (Registrar of the Faculty of Notaries Public in Ireland), sekretarzowi Towarzystwa Prawniczego oraz wszystkim notariuszom praktykującym w hrabstwie wnioskodawcy i sąsiednich hrabstwach.

Powszechnie stosowaną praktyką jest powoływanie na notariuszy wyłącznie prawników (*solicitors*). Jeżeli wniosek o ustanowienie notariuszem złoży osoba niebędąca prawnikiem (*solicitor*), Towarzystwo Prawnicze wnosi o to, aby wnioskodawca złożył zobowiązanie wobec pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, że nie będzie angażował się w sprawy związane z przeniesieniem tytułu własności lub w prace zwykle wykonywane przez prawnika (*solicitor*). Wszyscy kandydaci na notariusza muszą najpierw zdać egzamin, którego zakres ustala Rada Notarialna Irlandii.

Uwaga:

Zapytania dotyczące aktualnych stawek wynagrodzenia Rzecznika Generalnego, Dyrektora ds. Oskarżenia Publicznego, urzędników sądu i urzędników służby cywilnej (*sheriffs*) można kierować:

[pocztą elektroniczną](#) lub

pocztą na adres:

Human Resources,
Department of Finance,
Merrion Street,
Dublin 2.

Prawnicy (*barristers*) pracują na własny rachunek, w związku z tym ich dochody znacznie się między sobą różnią.

Prawnicy (*solicitors*) mogą pracować na własny rachunek, jeśli mają własną praktykę lub własnych pracowników. Ich dochody także znacznie się różnią.

Notariusze pobierają opłaty za dokumenty poświadczane notarialnie. Nie ma żadnych ustaw, które regulowałyby wysokość tych opłat. Zwykle notariusze ustalają je na podstawie czasu pracy, kosztów podróży oraz kwoty, jaką zwykle pobierają profesjonalni notariusze za swoje usługi.

Ostatnia aktualizacja: 20/11/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.